

The Glories of Thai Crafts

Past . Present . Future

ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2565

ประเภทเครื่องดิน (เครื่องเคลือบเวียงกาหลง)

นฤมล ธิจิตตั้ง

นางสาวนฤมล ธีจิตตัง ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2565

ประเภทงาน : เครื่องดิน (เครื่องเคลือบเวียงกาหลง)

นฤมล ธีจิตตัง (35 ปี)

เครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลงสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

งานช่างหลวง ประเภทงาน นำไปเก็บสะสม หรือ ตกแต่งบ้าน เช่น โห่ จานโชว์และ แจกัน เป็นต้น ส่วนนี้จะเป็นงานที่ทำคล้ายลักษณะของงานโบราณที่ยังคงลักษณะของชิ้นงานโบราณไว้ เช่น ลักษณะการเคลือบงาน ลวดลาย รูปทรงโบราณ งานปั้นมือ เป็นต้น

งานช่างราษฎร์ ประเภทงาน นำไปเป็นของฝาก ของที่ระลึก หรือ ของใช้บนโต๊ะอาหาร

การอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญา

เริ่มจากการเห็นสิ่งที่บิดา (คุณทัน ธิจิตตั้ง) ทำงานด้านนี้ ช่วงแรกยังไม่ได้เข้ามาสนใจหรือเรียนรู้ที่จะทำอย่างจริงจัง เนื่องจากคิดว่าน่าจะไม่สามารถทำและต่อยอดงานในทางนี้ได้ ด้วยเวลาผ่านไปจนถึงจุดที่เริ่มตั้งคำถามกับตัวเองว่าใครจะทำงานของบิดาต่อรวมถึงคำถามจากลูกค้าหรือผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมผลงานล้วนแต่พูดถึงว่า ใครจะทำงานต่อจากท่าน ด้วยคำถามเหล่านี้เองจึงตระหนักคิดและตัดสินใจลาออกจากงานประจำเพื่อเข้ามาเรียนรู้การทำงานด้วยตนเองทุกขั้นตอน จากประสบการณ์และการเรียนรู้ด้วยวิถีปฏิบัติจริงทั้งสิ้น ไม่ได้เรียนรู้ผ่านตำราหรือลายลักษณ์อักษรจากนั้นจึงค่อยๆ สั่งสมประสบการณ์ จนเริ่มทำการผลิตชิ้นงานเองได้ในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะการเขียนลวดลายเวียงกาหลงที่ใช้เวลาในขั้นตอนนี้เป็นระยะเวลายาวนานที่สุด ราวๆ 2 ปี จนสามารถเขียนชิ้นงานออกจำหน่ายได้ ปัจจุบันทำงานด้านนี้ 9 ปี

ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะเชิงช่าง

เทคนิค วิธีการที่แสดงถึงงานฝีมือ และความชำนาญของช่างดังนี้

- การจัดหาวัตถุดิบที่ยังคงใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นดั้งเดิม สีธรรมชาติทนความร้อนสูงที่มีเฉพาะในท้องถิ่น ดินที่ให้ความละเอียดบางเบาและเป็นแหล่งดินดำที่มีคุณภาพ ผ่านการกรองให้ละเอียด สามารถขึ้นรูปได้ดี มีน้ำหนักเบา น้ำเคลือบจากซีเถ้าไม้ธรรมชาติ
- กระบวนการผลิตที่ยังคงใส่ใจในรายละเอียดด้านงานฝีมือของการปั้น คือ การปั้นขึ้นรูปที่ให้ความใส่ใจในเรื่องน้ำหนัก และความบางเบาของชิ้นงาน รูปทรงที่เน้นการปั้นตามแบบโบราณและแบบร่วมสมัย การแต่งชิ้นงานที่เน้น การใช้งานได้ดีเหมาะสมกับประเภทของงานที่สะดวกและมีผิวสัมผัสที่ดี
- การผสมเนื้อดิน จะต้องรู้จุดเด่นของดินแต่ละแหล่งในพื้นที่ แล้วดึงจุดเด่นของดินนั้นๆมาผสมแล้วนำมาทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่
- ตัวเคลือบที่ใช้ซีเถ้าไม้ธรรมชาติเป็นวัตถุดิบในพื้นที่ โดยจะเลือกใช้เฉพาะซีเถ้าไม้ที่เป็นไม้มงคล ซึ่งเป็นสูตรเฉพาะของครอบครัวที่ใช้มาตั้งแต่อดีต

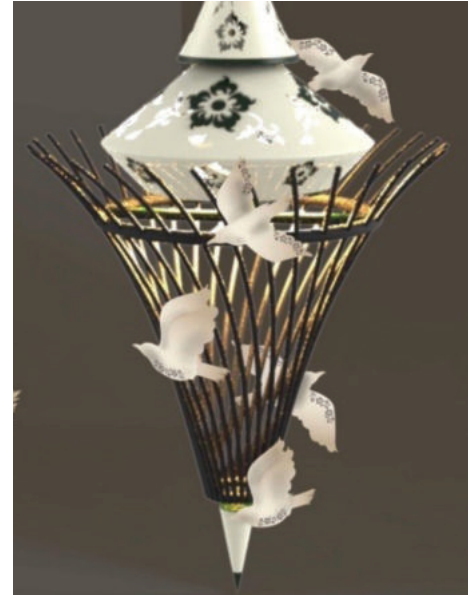

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

- ICA2019.(Innovative craft awards) ชื่องาน แสงส่องกา The finalist จาก SACICT

- ถ้ำเก็บชาดินเผาเวียงกาหลง เป็นถ้ำที่ใช้เก็บชาฟูเออร์ ที่นิยมใช้ในการเก็บชาเพื่อให้ชามีรสชาติดี เนื่องจากถ้ำชาจากเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลงทำจากวัตถุดิบธรรมชาติทั้งสิ้น ดินมีความบางเบา และความพรุนที่ละเอียด ออกแบบด้วยรูปทรงที่เหมาะสมซึ่งเหมาะแก่การนำไปหมักชา

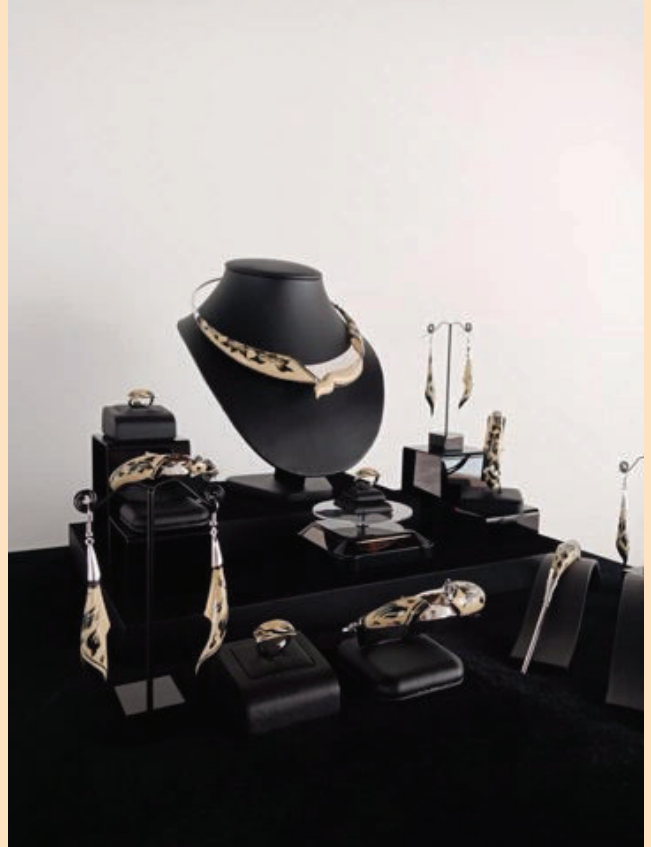

การพัฒนาสร้างสรรค์ประยุกต์ หรือต่อยอดผลงาน

- ชิ้นงานต่อยอดกระเป๋าลายดอกกาหลงร่วมกับนักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
- แสงส่องกา ica 2019 โคมไฟประดับตกแต่ง
- การทดลองนำดินและเคลือบทูโทนจากสีและเคลือบธรรมชาติ
- เครื่องประดับร่วมกับมหาวิทยาลัยพะเยา ผลงานที่ได้ทำร่วมกับสถาบันต่างๆได้มีการต่อยอดและพัฒนางานที่มีอยู่ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยบางชิ้นงานได้ดึงลักษณะจุดเด่นของวัตถุดิบออกมาซึ่งสามารถต่อยอดชิ้นงานได้อย่างหลากหลาย เช่น ถ้ำซา เป็นการต่อยอดด้านเนื้อดินที่มีการดึงจุดเด่นเรื่องดินดำเวียงกาหลงมาผลิตชิ้นงาน
- งานทูโทน เป็นการดึงจุดเด่นด้านเคลือบที่มีคุณสมบัติที่เป็นวัตถุดิบธรรมชาติมาใช้
- การเขียนลายลงชิ้นงานอื่นเช่น เสื้อ ,กระเป๋า
- เครื่องประดับเป็นการคงคุณสมบัติกันความบางเบาของดินและความหมายลวดลายมงคลของงานเวียงกาหลง

ความมุ่งมั่นตั้งใจในการอนุรักษ์ สืบทอดในงานศิลปหัตถกรรม

มีการสอนเขียนลายโบราณจากงานเวียงกาหลง สอนเทคนิคการเขียนสีธรรมชาติ ให้แก่ เด็กในชุมชน โรงเรียนและนักศึกษาที่สนใจในงานเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง ตั้งแต่เริ่มจากการฝึกเขียนในแผ่นกระดาษ ฝึกลงสีเขียน จากนั้นฝึกเขียนลงบนผลิตภัณฑ์จริงด้วยสีธรรมชาติ ชุบเคลือบแล้วนำไปเผา จนสิ้นสุดกระบวนการผลิตชิ้นงาน รวมถึงการสร้างผลงานร่วมกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การรับนักศึกษาฝึกงานเข้ามาศึกษาขั้นตอนวิธีการผลิต, การสร้างชิ้นงานร่วมกับนักศึกษาที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ กระเป๋าคาดหมักชา โครงการตู้อบพิมพ์ เป็นต้น

เกียรติบัตรหรือรางวัลที่เคยได้รับ (บางส่วน)

- ICA2019.(Innovative craft awards) ชื่อผลงาน แสงส่องทาทะ The finalist จาก SACICT

เอกลักษณ์ของงานจากเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลงที่ยังคงสืบสานต่อในปัจจุบัน คืองานเครื่องเคลือบดินเผาที่ทำจากวัตถุดิบธรรมชาติ มีความบางเบา เขียนด้วยมือจากสีธรรมชาติ มีความหมายสะท้อนถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมา และแนวความคิดความเชื่อของคนโบราณในอดีต เคลือบจากซีเถ้าไม้ธรรมชาติ เเผาที่อุณหภูมิสูง 1250-1300 องศา

The Glories of Thai Crafts

Past . Present . Future

The bottom of the page features several overlapping, wavy lines in shades of yellow and orange, creating a sense of movement and depth.